in quo erramus ad se vertat. ⁊ hoc ꝓter ꝑmam rōnem vt cū dr. Conuerte nos deus salutaris noster. Secūdo ꝓtendo vt nos dirigat. vnde dr. Dirige me in veritate et hoc ꝓter secūdam rōnem

Ad j. ¶ Ad ꝑmū ergo dōm. q̄ indicēt nobis q̄ ꝓuertam⁹ nos ad deum. qr hoc facere possumus. sed nō sine diuino auxilio. vnde etiā ab eo petimus. Treñ. ij. Cōuerte nos

Ad 2 ad te dñe ⁊ ꝓuertemur. ¶ Ad. ij. dōm. q̄ aperire cor nostrū deo possumus. sed non sine diuino auxilio. vñ ab eo

Ad 3 petit. ij. Macha. ꝑ⁰. Adaperiat dñs cor vestrū ⁊c. Et

Ad 4 sic dicendū est ad alia. nam nec ꝓparare nec velle hō ꝓt nisi hoc deus in eo operetur. vt dictū est

Materia. xxv. De sensualitate

Questio xxv. de sensualitate.

¶ Et habet septem questiones. Prima. vtrū sensualitas sit vis cognitiua vel appetitiua tm̄. Secunda. vtr̄ sensualitas sit simplex potentia. vel diuidat̄ in plures potentias. scz irascibilem ⁊ ꝓcupiscibilez. Tercia. vtrū irascibilis et concupiscibilis sit tm̄ in appetitu superiori vel inferiori. Quarta. vtrū sensualitas obediat rōni. Quinta. vtrū in sensualitate possit esse peccatū. Sexta. vtrum ꝓcupiscibilis sit magis corrupta ⁊ infecta q̄ irascibilis. Septima. vtrum sensualitas in vita illa curari possit a corruptione ꝓdicta

Questio est de sensualitate.

Et ꝑmo querit̄ vtrū sensualitas sit vis cognitiua vel appetitiua tm̄. ¶ Et videt̄ q̄ sit cognitiua.

7° qr vt dicit Magr̄ in. ij. senten. distin. xxiij. qd̄ in aīa nr̄a reperies cōmune cum bestijs ad sensualitatē ꝓtinet. sz vires sensitiue cognitiue sunt nobis ⁊ bestijs ꝓmunes. q̄ ad sensualitatē ꝓtinēt

2 ¶ Ꝓte. Aug⁹. dicit. xij. de trini. q̄ sensualis aīe motus qui in corpis sensus tenditur nobis peccatoribꝫ ꝓmunis est ⁊ seclusus a rōne sapientie. et hoc exponens subiūgit. sensitiua quippe corpis corpalia sentiūtur. eterna ⁊ incōmutabilia spūalia rōne sapientie intelligūtur. sed sentire corporalia est cognitiue. ergo sensualitas cuius est actus sensualis mot⁹. est vis cognitiua. ¶ Sed diceres. q̄ Augustin⁹ hoc subiūgit vt manifestet obiecta sensuū. sic em̄ motus sensualitatis intendit̄ in corpis sensus inq̄tū ver

3 satur circa ipa sensibilia. ¶ Sed ꝓtra. Aug⁹. hoc subiūgit ad ostendendū q̄ sensualitas a rōne secludat̄. sed circa corpalia que Aug⁹. dicit esse obiecta sensuū. etiam rōversat̄ ⁊ inferior disponendo ⁊ superior iudicando. ⁊ sic ꝑ hoc nō secludit̄ sensualitas a rōne. ergo Aug⁹. nō inten-

4 dit hoc qd̄ dicebat̄. ¶ Ꝓte. In ꝓgressu peccati qd̄ in nobis agit̄. vt Aug⁹. dicit. sensualitas tenet locū serpentis serpens aūt in tentatione ꝑmoꝝ parentum se habuit vt nūcians ⁊ ꝓponens peccatū. qd̄ est cognitiue. nō aūt appetitiue. qr eius est ferri in peccatum. ergo sensualitas est vis cognitiua. ¶ Ꝓte. Aug⁹. dicit in eodem libro q̄ sen-

5 sualitas est vicina rōni scientie. non aūt esset vicina si essz solum appetitiua. cū rō scientie sit cognitiua. sic em̄ ad aliud gen⁹ potentiaꝝ anime ꝓtineret. ergo sensualitas est cognitiua ⁊ nō tm̄ appetitiua. ¶ Ꝓte. Sensualitas fm 6

Aug^m. xij. de tri. distinguit̄ et a rōne supiori ⁊ inferiori. in quib⁹ etiā superior appetitus. qui est volūtas. ꝓtinetur. alꝫ in eis peccatum non esse posset. sed appetitus inferior non distinguit̄ vt alia potentia ab appetitu superiori vt ꝓbabitur. ergo sensualitas nō est appetitus inferior. Est aūt alia vis aīe vt ex diffinitōe apparet. ergo est vis cognitiua inferior. Probatio medie. Differentia ꝑ accidēs obiectoꝝ non indicat differentiā potentiarum fm spēm. non em̄ visus diuiditur ꝑ hoc qd̄ est videre hominem ⁊ videre asinū. hō em̄ ⁊ asinus accidūt visibili inq̄tum est visibile. sed appetibile apprehensum a sensu ⁊ apprehensus ab intellectu. per que vident̄ superior ⁊ inferior appetitus distingui. accidūt appetibili inq̄tum est appetibile. cū appetibile inq̄tum appetibile sit bonū cui accidit apprehendi sensu vel intellectu. ergo appetitus inferior nō est alia potentia a superiori. ¶ Sed diceres. q̄ duo appetitus ꝓdicti distinguuntur per bonum simpliciter ⁊ bonum vt nūc. ¶ Sed ꝓtra. Sicut se habet intellectus ad verum. 7

ita se habet appetitus ad bonū. sed verꝫ simpliciter qd̄ est necessariū. ⁊ verus vt nūc qd̄ est ꝓtingens. nō distinguūt intellectum in duas potentias. ergo nec penes bonū simpliciter ⁊ bonū vt nūc potest distingui appetitus in duas 8

potentias. ¶ Ꝓte. Bonū vt nūc est bonū apparens. vt videtur. bonū aūt simpliciter bonū verum. sed appetitus superior quādoq̄ in bonū apparens ꝓsentit. ⁊ appetitus inferior aliqd̄ verū bonū interdum appetit. sicut ea q̄ sunt necessaria corporis. ergo bonus vt nūc ⁊ bonū simpliciter nō distinguūt superiorem ⁊ inferiorem appetitū. ⁊ sic idē qd̄ ꝓbat. ¶ Ꝓte. Vis sensitiua ꝓtra appetitiuaz diuidit. 9

vt ꝓz per ꝑ hm in. ij. de aīa. vbi q̄nq̄ genera actionū animē distinguit. scz nutrire sentire appetere. moueri fm locū et intelligere. sensualitas aūt sub sensitiua continetur. vt ipm nomen demonstrat. ergo sensualitas non est appetitiua sed cognitiua. ¶ Ꝓte. Cuicūq̄ ꝓuenit definitio et 10

definitum. sed definitio sensualitatis quam Magr̄ ponit dist. xxiij. secūdi libri. ꝓuenit rōni inferiori que etiā interdum intendit circa sensus corporis ⁊ circa ea que ad corpus pertinent. ergo rō inferior ⁊ sensualitas sunt idē. sed rō est ꝓgnitiua vis. ergo ⁊ sensualitas.

¶ Sed ꝓtra est qd̄ in definitōe sensualitatis dr. q̄ est Cōtra

appetitus rerū ad corpus ꝓtinentū. ¶ Ꝓte. Peccatū in appetendo est. nō solum in cognoscendo. sed in sensualitate est aliqd̄ peccatū leuissimū. vt dicit Aug⁹. xij. de trini. ergo sensualitas est vis appetitiua.

¶ Rūsio dōm. q̄ nihil aliud esse videtur sensualitas R^o

q̄ appetitiua sensitiue partis. Et dr. sensualitas quasi aliquid a sensu deriuatū. motus em̄ appetitiue partis ex apprehensione quodāmodo oritur. qr omis operatio passiui ab actiuo originem sumit. appetit⁹ vero potentia passiua est. qr mouetur ab appetibili. qd̄ est mouens nō motum. vt dr in. ij. de aīa. appetibile vero nō mouet appetitū nisi apprehensum. inq̄tum vero ab appetibili apprehenso per sensum mouet̄ vis appetitiua inferior. eius motus sensibilis dr. ⁊ ipsa potentia sensualitas nominat̄. Hic autez appetitus sensibilis medius est inter appetitū naturalez et appetitū superiorē rōnalez. qui volūtas nominat̄. Qd̄ quidez ex hoc inspici ꝓt. qr in quolibet appetibili possunt ꝓsiderari duo. scilz res que appetitur. ⁊ appetentis rō. vt delectatio vel vtilitas vel aliquid hmōi. Appetitus ergo naturalis tendit in ipsam rem appetibilem sunt aliqua ap-

prehēsione rōnis appetibilitatis Nihil eñ aliud est appe/
titus naturalis q̄ qdaz inclinatio rei z ordo ad aliā rem
sibi ꝓuenientē. sicut lapidis ad locum deorsum. quia vero
res in suo esse naturali determinata est. z vna est eius in/
clinatio ad aliquā rem determinatā. nō exigit aliqua ap
prehensio p quā fm rōnem appetibilitatis distinguatur
res appetibilis a nō appetibili. Sed hec apprehensio pexi
gitur in instituente naturā qui vnicuiq; nature dedit in/
clinatōem. prīā ad rē sibi ꝓuenientē. Appetitus aūt supe
rior. qui est volūtas. tendit directe in ipsam rōnem appe/
tibilitatis absolute. sicut volūtas ipam bonitatē appetit
pmo z pncipaliter vel vtilitatē vel aliquid hmōi. Hanc
vero rem vel illam appetit secūdario. inq̄tum pdicte rō
nis est particeps. et hoc ideo. qz natura rōnalis est tante
capacitatis q nō sufficeret ei inclinatio ad vnā rem deter
minatā. sz indiget reb pluribz z diuersis. iō et inclinatio
eius est ad aliqd ꝓmune qd in pluribz inueniat. z sic p ap
prehensionem illius ꝓmunis tendit in rem appetibilē in
qua huius rōnem appetendā esse cognoscat. Appetitus
vero inferior sensitiue partis . que sensualitas dr. tendit
in ipam rem appetibilem. put inuenitur in ea id qd est rō
appetentis. qz appetitus inferior nō appeit ipam bonita/
tem vel vtilitatem vel delectatōem. sed hoc vtile vel dele
ctabile. et in hoc appetitus sensibilis est infra appetitum
rōnalē. sed qz nō tendit tñ in hanc rē aut tñ in illā. sed in
omne id qd est sibi vtile vel delectabile. ideo est supra appe
titum naturalem. z ꝓter hoc indiget apprehensione per
quā delectabile a nō delectabili distinguat. Et huius di/
stinctōis signum est euidens q appetitus naturalis hz ne
cessitatem respectu ipius rei in quā tendit. sicut graue ne
cessario appetit locū deorsuz. Appetitus vero sensitiuus
nō habet necessitatē in rem aliquam antecq̄ apprehendat
sub rōne delectabilis vel vtilis. sed apprehensio qd est de
lectabile de necessitate fertur in illud. Nō eñ potest bru
tum animal inspiciens delectabile nō appetere illud. sed
volūtas habet necessitatem respectu ipsius bonitatis et
vtilis. de necessitate eñ vult hō bonū. sed non habet ne/
cessitatem respectu huius vel illius rei q̄tumcūq; appre
hendatur vt bona vel vtilis. Qd ideo est. qz vnaquecq̄
potentia habet quādam necessariā habitudinem ad suū
obiectū ꝓprium Vnde datur intelligi q appetitus natu
ralis obiectū est hec res inq̄tuz est ꝓueniens vel delectabilis
sicut aqua inq̄tum est ꝓueniens gustui. z nō inq̄tum est
aqua Obiectū vero ꝓprium voluntatis est ipm bonū ab
solute Et sic etiā differt apprehensio sensus z intellectus
nam sensus est apprehendere hoc coloratum. intellectus
aūt ipsam naturā coloris. Sic ergo pz q appetitus alius
est fm spēm volūtas z sensualitas. sicut z alia rōne appe/
titur ipsa bonitas. z alia rōne hec res bona inq̄tuz parti
cipat aliquid. Et ideo sicut participantia pficiuntur per
participatōes. vt hec res bona per bonitatem. ita appeti
tus superior regit appetitum inferiorem. z intellectus eo/
dem modo iudicat de his que sensus apprehendit. Sic
ergo ꝓprium obiectum sensualitatis est res bona vel con
ueniens sentienti. Qd quidem ꝓtingit dupliciter. vno
modo quia est ꝓueniens ad ipsum esse sentientis. vt cib
potus. z alia hmōi. Alio modo quia est cōueniens sensui
ad sentiendū. sicut color pulcer est cōueniens visui ad vi
dendum. et sonus moderatus auditui ad audiendum. z
sic de alijs. Et sic Hagī ꝓplere sensualitatem notificat.
Per hoc aūt q dicit q est quedā vis anime inferior. de/
signatur eius distinctio ab appetitu superiori Per hoc au
tem q dicit ex qua est motus q̄ intenditur in corpore sen
sus. ostenditur eius habitudo ad ea que sunt ꝓuenientia
sensui ad sentiendū. Per hoc autē q dicit. arcq; appetitus
rerū ad corpus pertinētū. ostenditur eius habitudo ad
ea que sunt ꝓuenientia ad ꝓseruandū esse sentientis.

¶ Ad pmū ergo dōm. q aliquid ptinet ad sensualita Ad .j.
tem tripliciter. Vno modo sicut qd est de essentia sensua
litatis. z sic ad sensualitatem pertinēt sole potentie vel vi
res appetitiue. Alio mō sicut illud qd pexigitur ad sensu
alitatem. et sic vires apprehensiue sensitiue ad sensualita/
tem ptinent. Tercio mō sicut illud quod sensualitati ob
sequitur. z sic motiue executiue ad sensualitatem pertinēt
Et sic verum est q omia que nobis sunt ꝓmunia z testi/
is ad sensualitatem pertinent aliqualiter. q̄ius non om/
nia sunt de essentia sensualitatis. ¶ Ad secūdum dōm. Ad 2
q Augusti. hoc quod dictum est subiūgit ad exemplifi/
candum quales sunt actus sensuū exteriorū in quos mo/
tus sensualitatis intenditur. non q ipsum sentire corpo/
ralia sit sensualitatis motus. ¶ Ad tercū dicendum. q Ad 3
ratio inferior habet motus circa corporis sensus. sed non
eodem mō sicut sensus sua obiecta percipiūt. nam sensus
sua obiecta percipiūt particulariter. ratio vero inferior se
habet circa sensibilia fm aliquam intentionem vniuersa/
lem. sensualitas vero hoc modo tendit in obiecta sensuū
sicut z ipsi sensus. scz particulariter. vt dictum est. z ideo Ad 4
ratio nō sequitur. ¶ Ad quartū dōm. q in tentatione p
morum parentum serpens non solum ꝓposuit aliquid ad
appetendū. sed suggerendo decepit. non autem decipere/
tur hoc ꝓposito sensibili delectabili. nisi iudicium rationis
per passionem appetitiue partis ligaretur. z ideo sensua
litas vis appetitiua est. ¶ Ad quintū dōm. q sensuali/ Ad 5
tas dicitur esse vicina rōni scientie. non q̄tum ad genus
potentie. sed q̄tum ad obiecta. qz vtraq; circa tempora/
lia versatur. licet alio z alio modo. sicut dictuz est. ¶ Ad
sextum dōm. q diuersitas apprehensionū per accidens se Ad 6
haberet ad appetitiuas vires. nisi diuersitati apprehensio
num coniūgeretur diuersitas apprehensorūz. nam sensus
qui nō est nisi particularium. nō apprehendit bonitatem
absolutam. sed hoc bonum. intellectus vero qui est vni/
uersalium apprehendit ipsam bonitatem absolutā. ex qua
diuersificatur appetitus inferior a superiori. vt dictuz est.
¶ Ad septimū dōm. q bonū vt nūc in quod fertur appe Ad 7
titus sensibilis. est bonū particulare. quia cōsideratur vt
hic z nūc. siue sit necessariū siue contingens. quia etiam vi
dere solem est oculis delectabile. vt habetur Eccē. xi. siue
etiam sit verū bonū siue apparens. ¶ Vnde etiam patet Ad 8
responsio ad octauū. ¶ Ad nonū dōm. q sensitiua pars Ad 9
dupliciter accipitur. quādoq; fm q diuiditur contra ap
petitiuam. z sic ꝓtinet vires apprehensiuas tñ. z hoc mō
sensualitas non ptinet ad sensitiuam partem. nisi sicut ad
id qd est quasi eius orīgo. vnde z ab ea potest denomina
ri. Quandoq; vero accipitur fm q comprehendit in se
et appetitiuam z motiuam. prout anima sensibilis diuidi
tur contra rationalem z vegetabilem. et sic etiam in sensi
tiua parte anime sensualitas includitur. ¶ Ad decimuz Ad 10
dicendum. q ratio inferior alio modo intendit in corpo/
ris sensus z in res ad corpus pertinentes q̄ sensualitas.
vt prius dictum est. z ideo ratio non sequitur

Secũdo querit. utruz sensualitas sit vna simplex potentia vel diuidatur in plures potentias. scz irascibilem ⁊ concupiscibilez.
1 Et videtur q̃ sit vna simplex potentia nõ diuisa in plures potentias. qz in definitione sensualitatis dr q̃ est quedam vis anime. quod non diceretur si in se plures vires
2 p̃ineret. ergo videtur q̃ non diuidatur in plures potentias. ¶ Dre. Eadem potentia anime est vnius contrarietatis. vt visus nigri ⁊ albi. vt dicitur in .ij. de anima. sz conueniens ⁊ nocuũ sunt contraria. ergo eadem vis anime se habet ad vtrũqz. sed p̃cupiscibilis se habet ad cõueniens. irascibilis ad nociuũ. ergo eadez est vis irascibilis
3 et concupiscibilis. ⁊ sic sensualitas nõ diuidit̃r in plures vires. ¶ Dre. Per eandem virtutem aliquis recedit ab vno extremorum ⁊ accedit ad aliud. sicut ratione grauitatis lapis recedit a loco supremo ⁊ accedit ad locum infimũ. sed per irascibilem vim anima recedit a nociuo fugiendo ipm. per vim autem concupiscibilem accedit ad cõueniens concupiscendo ipsum. ergo eadem vis anime est
4 irascibilis ⁊ concupiscibilis. ⁊ sic idẽ quod prius ¶ Dre. Proprium obiectum gaudij est p̃ueniens. gaudium vero est in p̃cupiscibili. ergo proprium obiectum concupiscibilis est p̃ueniens. sed conueniens est obiectum totius sensualitatis. sicut patz ex diffinitõe sensualitatis. que est exposita. nam res ad corpus pertinentes sunt res corpori p̃uenientes. ergo tota sensualitas nihil aliud est q̃ p̃cupiscibilis. aut ergo irascibilis ⁊ concupiscibilis sunt idem. aut irascibilis ad sensualitatem non pertinet. ⁊ qd̃ cũqz horum detur habetur propositum. scz q̃ sit vna simplex vis ¶ Sed diceres q̃ sensualitatis obiectuz est etiã nociuũ vel disc̃ueniens ad quod se irascibilis extendit.
5 ¶ Sed ꝓtra. Sicut p̃ueniens est obiectum gaudij. ita nociuũ siue disc̃ueniens est obiectum tristicie. sed tam gaudium q̃z tristicia sunt in concupiscibili. ergo tam conueniens q̃z nociuum sunt obiectum concupiscibilis. et sic quicquid est obiectum sensualitatis est obiectum concu
6 piscibilis. ⁊ ita idem quod prius. ¶ Dicere. Appetitus sensibilis p̃suppont apprehensionem. sed eadem vt apprehensiua apprehenditur p̃ueniens ⁊ nociuũ ergo ⁊ eadem vis apprehensiua ⁊ appetitiua se habet ad vtrũqz. et
7 sic idem quod ꝓ̃us. ¶ Dre. Secũdũ Augustinũ. Odiuz est ira inueterata. sed odium nõ est in irascibili sed in concupiscibili. vt probatur in .ij. thopicoꝝ. qz nec amor est in eadem. ira aũt in irascibili. ergo eadem vis est irascibilis
8 et concupiscibilis. aliter eim ira non posset esse in vtrãqz. ¶ Dre. Illud anime quod cuilibet potentie p̃uenit non requirit determinatam potentiam ab alijs distinctã. sed concupiscere ad quãlibet potentiam pertinet. qd̃ patet ex hoc q̃ quelibet potentia anime in suo obiecto delectatur et illud p̃cupiscit. ergo ad p̃cupiscendum nõ debet aliqua potentia ordinari ab alijs distincta. ⁊ sic p̃cupiscibilis nõ
9 est alia potentia ab irascibili. ¶ Dre. Potentie ꝑm actũ distinguũtur. sed in quolibet actu irascibilis includit actꝰ p̃cupiscibilis. nam ira habet cõcupiscentiã vindicte. ⁊ sic de alijs. ergo p̃cupiscibilis nõ est alia potẽtia ab irascibili

Cõtra ¶ Sed ꝓtra est. q̃ Damas. in .ij. lib. 20 distinguit appetitum sensitiuũ in irascibilem ⁊ p̃cupiscibilem. et similiter Greg. incenus in libro quem de aia ⁊ eius viribꝰ scribit sed appetitus inferior est sensualitas. ergo sensualitas in se plures vires p̃tinet. ¶ Dre. In lib. de spũ ⁊ aia distinguũtur he vires motiue. scz rõnalis ⁊ p̃cupiscibilis ⁊ irascibilis sed rõnalis est alia vis ab irascibili. ergo irascibilis a p̃cupiscibili. ¶ Dre. Phs. .iij. de aia ponit in appetitiuo desiderũ ⁊ animũ. id est irascibile ⁊ p̃cupiscibile

¶ Rñsio dõm. q̃ appetitus sensualitatis has duas vires p̃tinet. scz irascibilem ⁊ p̃cupiscibilem. que sunt ab inuicem diuerse potentie. Qd̃ quidẽ hoc mõ videri pot̃est. appetitus eim sensitiuus quãdam p̃uenientiã habet cum appetitu naturali inq̃ntum vtrũqz tendit in rem conuenientem appetenti. ¶ Inuenit̃ aũt appetitus naturalis ad duo tẽdere ſ̃ duplicẽ operatõez rei naturalis. quarum vna est. per quam res naturalis nitit̃r acquirere id qd̃ est p̃fectiuũ sue nature. sicut graue mouetur deorsum vt ibi p̃seruetur. Alia est p̃ quam res naturalis sua p̃traria destruit per qualitatem actiuam. Et hoc q̃dem necessariũ est rei corruptibili. qz nisi haberet virtutem p̃ quam suũ p̃trariũ vinceret ab eo corrũperetur. ¶ Sic ergo appetitus naturalis ad duo tendit. scz ad p̃sequendum id qd̃ est p̃gruũ ⁊ amicũ nature. ⁊ ad habendũ victoriam super illud qd̃ est ei aduersum. Et primũ est p̃ modum receptionis. secũdum vero p̃ modum actionis. vnde etiam ad diuersa p̃ncipia reducũtur. recipere eim ⁊ agere nõ fit̃ ab eodem p̃ncipio. vt ignis qui per leuitatem fertur sursum. per calorem p̃traria corrumpit. Ita etiã in appetitu sensibili illa duo inuenit̃ur. nam aial p̃ appetitiuã potentiam appetit id qd̃ est p̃gruũ ⁊ amicuz sibi. ⁊ hoc per vim p̃cupiscibilem. cuius p̃mum obiecturz est delectabile ꝑm sensum. Appetit etiã habere dominũ ⁊ victoriam sup̃ ea que sunt sibi p̃traria. et hoc p̃ vim irascibilem. vnde dicit q̃ eius obiectum est aliq̃d arduũ. Et sic patz q̃ irascibilis est alia potentia a p̃cupiscibili. Nam aliã rõnem appetibilitatis habet aliquid ex hoc qd̃ est delectabile ⁊ ex hoc qd̃ est arduũ. cum quãdoqz id qd̃ est arduũ a delectatõe separet ⁊ rebꝰ p̃tristantibꝰ immisceat. sicut cum aial relicta voluptate cui vacabat aggredit̃ pugnam. nec retrahitur p̃ter dolores quos sustinet. Et vna eaꝝ. scz p̃cupiscibilis videtur ordinata ad recipiendum. hec eim appetit vt ei suũ delectabile p̃uũgatur. Altera vero scz irascibilis est ordinata ad agendum. qz per actõem aliquam superat id qd̃ est p̃trarium vel nocuũ ponens se in quadaz altitudine victorie sup̃ ipm. Hoc aũt p̃muniter in potentijs anime inuenitur q̃ recipere ⁊ agere ad diuersas anime potentias pertinent. sicut patz de intellectu agente ⁊ possibili. Et inde est q̃ ꝑm Auicen. ad irascibilem p̃tinet fortitudo ⁊ debilitas cordis. quasi virtuti ordinate ad agendum. ad p̃cupiscibilem autem dilatatio ⁊ constrictio ipsius. quasi virtuti ordinate ad recipiendum. Patz igitur ex dictis q̃ irascibilis quodãmodo ad concupiscibile ordinatur sicut p̃pugnatrix ipsius. Ad hoc eim necessarium fuit alicui animali per irascibilem victoriam de contrarijs consequi. vt cõcupiscibilis sine impedimento suo delectabili potiretur. Cuius signũ est. q̃ p̃ter delectabilia pugna est inter animalia. scz p̃ter cortum ⁊ cibum. vt dicitur in. viij. li. de animalibꝰ. Et inde est q̃ omes passiones irascibiles habent ⁊ p̃ncipium ⁊ finem in concupiscibili. Nam ira incipit ex aliqua tristicia illata que est in cõcupiscibili. ⁊ terminatur post vindictaz adeptam ad gaudium. quod etiam est in concupiscibili. Et similiter spes incipit a desiderio vel amore. ⁊ terminat in delectatiõem

¶ Sciendũ est autem. q̃ tam ex parte apprehensiuarum virtum q̃z ex parte sensitiuarum appetitiue partis aliq̃d est quod competit sensibili anime ꝑm propriam naturaz

R.o

Duplex operatio rei naturalis

Appetitꝰ naturalis tendit ad duo.

aliquid vero fm q̃ habet aliquam participationem mo/
dicam rationis attingens ad vltimum eius in suo supre
mo. sicut dicit Dyo. vij. capl'o. de di. nomi. q̃ diuina sapi
entia coniũgit fines primorum principijs secũdorũ. sicut
vis imaginatiua competit anime sensibili fm propriam
rationẽ. quia in ea reseruantur forme per sensum recepte
Sed vis estimatiua per quam animal apprehendit intẽ/
tiones non acceptas per sensum. vt amicitiam vel inimi
citiam inest anime sensitiue fm q̃ aliquid participat ra/
tionis. Vnde ratõne huius estimatõnis dicũtur anima/
lia quãdam prudentiam habere. vt patet in ꝓncipio me/
taphy. sicut q̃ ouis fugit lupum. cuius inimiciciam nũq̃
sensit. Et similiter est ex parte appetitiue. nam q̃ animal
appetat id quod est delectabile fm sensum. quod ad ꝓcu
piscibilem pertinet. hoc est fm propriam ratõem sensibi/
lis anime . sed q̃ relicto delectabili appetat aliquid ad
victoriam quam consequitur cum dolore. q̃ quod ad irasci
bilem pertinet. competit ei fm q̃ aliqualiter attingit ap/
petitum superiorem . vnde irascibilis est propinquior ra/
tioni ⁊ volũtati q̃ cõcupiscibilis. propter hoc incontinẽ
tie est minus turpis q̃ incontinens ꝓcupiscentie. vtpote
minus ꝑuatus rõne. vt dicit phus. vij. ethicor. Patet er
go ex dictis. q̃ irascibilis ⁊ cõcupiscibilis sunt diuerse po
tentie. ⁊ quid est obiectum vtriusq̃. ⁊ quomodo irascibi
lis iuuat concupiscibilem. ⁊ est superior ⁊ dignior ea. sicut
et estimatiua inter ceteras apprehensiuas sensitiue ꝑtis

Ad .j. ¶ Ad primũ ergo dicendum. q̃ sensualitas dicit esse
vis singulariter. quia est vna in genere. q̃uis per aliquas
Ad 2 species vel partes diuidatur ¶ Ad secũdum dicendum
q̃ tam conueniens delectabile q̃ etiam nociuũ tristabile
ad ꝓcupiscibilem pertinet fm q̃ vnum est fugiendum et
alterum consequendum. sed habere quãdam altitudinẽ
siue arduitatem super vtriusq̃. vt scz ⁊ nociuum possit su/
Ad 3 perari. ⁊ delectabile cum securitate quadam possideri ad
irascibilem pertinet. ¶ Ad tertium dicendum. q̃ rece/
dere a nociuo ⁊ accedere ad delectabile vtriusq̃ concupi/
scibili competit. sz impugnare ⁊ superare id quod potest
Ad 4 esse nociuum hoc pertinet ad irascibilem. ¶ Et per hoc
Ad 5 patz responsio ad quartũ ⁊ quintum. quia cõueniens est
obiectum ꝓcupiscibilis fm q̃ est delectabile. sed totius
sensualitatis fm q̃ est quocũq̃ modo expediens anima
Ad 6 li. vel per viam ardui. vel viam delectabilis. ¶ Ad sex/
tum dõm. q̃ eadẽ appetitiua concupiscibilis est cõueni/
entis prosequutiua ⁊ inconuenientis fugitiua. vnde irasci/
Ad 7 bilis ⁊ ꝓcupiscibilis non distinguũtur per ꝓueniens ⁊
nociuũ. vt ex dictis patet. ¶ Ad septimum dicendum. q̃
cum dicitur. odium est ira inueterata. est predicatio ꝑ cau
sam ⁊ non per essentiam. nam passiones irascibilis termi
Ad 8 nantur ad concupiscibilem. vt dictum est. ¶ Ad octauũ
dicendum. q̃ concupiscere appetitu animali ad solaz con
cupiscibilem pertinet. sed concupiscere appetitu natura/
li pertinet ad quamlibet potentiam. nam quelibet poten/
tia anime natura quedam est et naturaliter in aliquid in
clinatur. Et similiter est dicendum de amore ⁊ delectati
Ad 9 one ⁊ alijs huiusmodi. ¶ Ad nonum dicendum. q̃ in
definitione passionum irascibilis ponitur actus appetiti/
ue cõmunis. vt appetere. non autem aliquid ad concupi
scibilem pertinens. nisi sicut principium vel terminus. vt
si dicatur q̃ ira est appetitus vindicte propter preceden/
tem contristationem

Tercio querit. vtruz

irascibilis ⁊ concupiscibilis sunt tm̃ in appetitu
superiori vel inferiori ¶ Et videtur q̃ etiam in superio/ 1
ri. nam appetitus superior ad plura se extendit q̃ appe/
titus inferior. cum sit et spiritualium ⁊ corporalium. si er/
go appetitus inferior diuiditur in duas partes. scz irasci/
bilem ⁊ concupiscibilem. multo fortius ⁊ superior diui/
di potest. ¶ Ore. Quecũq̃ vires sunt anime fm seipam 2
ad partem superiorem pertinent. nam inferiores vires
sunt cõmunes anime ⁊ corpori. sed irascibilis ⁊ concupi/
scibilis sunt anime fm seipsam. vnde dicitur in libro de
spũ ⁊ anima. has potentias habet anima anteqũ corpori
admisceatur. sed quedam sunt ei naturales. nec aliud st̃
q̃ ipsa. tota namq̃ anime substantia in his trib̃ plena et
perfecta consistit. id est in rationabilitate ⁊ ꝓcupiscibili/
tate ⁊ irascibilitate. ergo irascibilis ⁊ concupiscibilis ad
appetitum superiorem pertinent. ¶ Ore. Secõm phm 3
in tercio de anima. ⁊ in .xi. metaphyc. Sola pars anime
rationalis est a corpore separabilis. sed irascibilis ⁊ con/
cupiscibilis remanent in anima a corpore separata. vt in
libro de spiritu ⁊ anima dicitur. ergo irascibilis ⁊ concu/
piscibilis ad partem rationalem pertinent. ¶ Ore. Ima 4
go trinitatis querenda est in superiori parte anime. sed se/
cũdum quosdam assignatur imago in rationali irascibili
et concupiscibili. ergo irascibilis ⁊ concupiscibilis ad su/
periorem partem pertinent. ¶ Ore. Charitas dicitur 5
esse in concupiscibili. species autem in irascibili. sed cha/
ritas ⁊ spes non sunt in appetitu sensitiuo qui non potest
extendi ad immaterialia. ergo irascibilis ⁊ ꝓcupiscibilis
nõ sunt in appetitu inferiori. q̃ nõ ꝓt extendi ad imateria
lia. g̃ irascibilis ⁊ ꝓcupiscibilis nõ st̃ tm̃ in appetitu inferi 6
ori. sz etiã in supiori. ¶ Ore. Vires humane dicũtur q̃s
homo supra cetera animalia habet. que pertinent ad su/
periorem partem anime. sed distinguitur a magistris du
plex irascibilis. scz humana ⁊ nõ humana. et similiter cõ
cupiscibilis. ergo predicte vires non sunt tm̃ in appetitu
inferiori. sed etiam in superiori ¶ Ore. Operationes vi 7
rium sensitiuarum tam apprehensiuarum q̃ appetitiua/
rum non manent in anima separata. eo q̃ per corporis or
gana exercentur. als anima sensibilis in brutis esset th/
corruptibilis. vtpote potens operationem suam habere
per seipsam. sed in anima separata remanet gaudium ⁊ tri/
sticia. amor ⁊ timor ⁊ alia huiusmodi. que attribuuntur
irascibili ⁊ concupiscibili. ergo irascibilis ⁊ concupiscibi
lis nõ sunt tm̃ in sensitiua parte. sed etiã in intellectiua

¶ Sed ꝓtra est qd̃ Damas. ⁊ Gregorius nicenus ⁊ plrs Cõtra
ponũt eas esse in sensibili appetitu tm̃

¶ Responsio dicendum. q̃ cum actus appetitiuarũ Rsio
partium presupponat actum apprehensiuarum. distinctio
appetitiuarum ad inuicem aliqualiter est similis distincti
oni apprehensiuarum. Inuenimus autem hoc in appre/
hensiuis potentijs q̃ respectu illorum apprehensiua supe
rior manet vna ⁊ indiuisa. respectu quorum apprehensi/
ue inferiores distinguũtur. vna em̃ intellectiua potentia
cognoscimus omnia sensibilia q̃tum ad earum naturas
respectu quorum vires sensitiue distinguũtur. Vnde fm
Augustinum exterius aliud est quod videt. ⁊ aliud est
quod audit. sed interius in intellectu est idem. Et simili
ter est de appetitiuis. q̃ appetitiua superior vna est respe
ctu omnium appetibiliuz. q̃uis appetitiue inferiores res/

specu diuersorum appetibilium distinguantur. Cuius rō ex vtraq; parte est q̃ vis superior habet obiectum vniuersale. sed inferiores vires habent obiecta particularia. multa autem per se ꝛuenium particularib̄ que per accidens se habent ad vniuersale. Et ideo cum accidentalis differentia non diuersificet speciem. sed solum illa que est per se. potentie inferiores inuenūtur distincte fm speciez vbi potentia superior remanet indiuisa. sicut patz q̃ obiectum intellectus est quiddictas. vnde eadem potentia intellectus se extendit ad omnia que habent quiddictatem nec diuersificatur per aliquas differentias que rationem quiddictatis non diuersificant. Sed cum obiectuz sensus sit corpus quod est natum mouere organum sensus. fm diuersam rōnem mouendi. oportet potentias sensitiuas diuersificari. vnde alia potentia est visus z auditus. quia alia rōne mouet sensum color z sonus. Et similiter est ex parte appetitiuarum. nam obiectum appetitus superioris. vt supra dictum est. est bonū absolute. sed obiectum appetitus inferioris est res aliquo modo proficua animali. arduū autem z delectabile non fm eandem rationem sunt ꝛuenientia animali. vt ex predictis patet Et ideo p̃ hoc essentialiter diuersificatur obiectum inferioris appetitus. non autem superioris appetitus obiectum. qui tendit in bonum absolute quocūq; modo ¶ Sciendū tamē est. q̃ sicut intellectus habet aliquam operatōnem circa eadem circa que sensus operantur. sed altiori modo cum cognoscat vniuersaliter z imateriaiiter quod sensus materialiter z particulariter cognoscit. Ita etiaz appetitus superior circa eadem habet operatōem cum appetitib̄ inferiorib̄. q̃uis altiori modo. naz inferiores appetitus tendunt in sua obiecta materialiter. z cū aliqua passione corporali. a quibus passionib̄ z nomen irascibilis z concupiscibilis imponitur. Appetitus vero superior habet actus similes inferiori appetitui. sed absq; omni passione. Et sic operationes superioris appetitus sortiūtur interduz nomina passionum. sicut voluntas vindicte dicitur ira. z quietatio voluntatis in aliquo diligibili dicitur amor. Et eadem ratōne ipsa voluntas que hos actus producit dr interdum irascibilis z concupiscibilis. non tamen ꝓprie. sed fm quādam similitudinem. non tamen ita q̃ in voluntate sint alique vires diuise siles irascibili z ꝛcupiscibili

Ad 1. ¶ Ad primum ergo dōm. q̃ q̃uis superior appetitus in plura se extendat q̃ inferior. tamen quia habet vniuersale bonum pro ꝓprio obiecto non diuiditur in plures species. ¶ Ad secundum dōm. q̃ liber ille nō est Augustini

Ad 2 nec oportz eum in autoritate accipere. Tamen potest dici q̃ ibi loqtur de irascibili z ꝛcupiscibili similitudinarie dictis. Vel loqtur q̃tum ad originem potentiarum. naz omnes potentie etiam sensitiue ex essentia anime fluūt

Ad 3 ¶ Ad tertium dōm. q̃ circa sensitiuas potentias anime est duplex opinio. Quidaz enī dicūt q̃ manent in aia separata fm essentiā. Alij vero q̃ manent in essentia aie sicut in radice. et quocūq; modo dicat nō alio mō remanent irascibilis z ꝛcupiscibilis q̃ alie vires sensitiue. vñ etiam dr in libro pdicto q̃ aia recedens a corpore trahit

Ad 4 secū sensuz z imaginatōez ¶ Ad quartū dōm. q̃ Aug⁹. in lib. de tri. inuestigat multos modos trinitatis in anima nostra. in quib̄ est aliqua similitudo trinitatis increate. q̃uis vera ratio imaginis sit solum in mente. z rōne predicte similitudinis alicq ponūt imaginem in rationali et irascibili z concupiscibili. q̃uis non sit ꝓprie dictum

Ad 5 ¶ Ad. v. dōm. q̃ charitas z spes non sunt in irascibili z ꝛcupiscibili. ꝓprie loquendo. cum dilectio charitatis z expectatio spei sint sine passione. sed dr charitas esse in ꝛcupiscibili in q̃tum est in volūtate prout habet actus similes ꝛcupiscibili. z simili ratōne dr esse spes in irascibili.

Ad 6 ¶ Ad sextum dōm. q̃ irascibilis z ꝛcupiscibilis dicūtur esse humane siue rōnales. non p̃ essentiam. quasi ad partem superiorem pertineant. sz per participatōem ingtū obediūt ratōni z participant regimen eius. vt etiā Damascenus dicit. ¶ Ad. vij. dōm. q̃ etiam gaudium z timor. que sunt passiones. non remanent in anima separata. cum corporali immutatione peraganeur. sed remanet actus volūtatis similes illis passionib̄

Ad 7

Quarto queritur. vtruz

sensualitas obediat rōni. ¶ Et videtur q̃ non 1
Roma. vij. dr. Nō enī quod volo hoc facio. sed quod odi malum hoc facio. hoc autem dicitur. vt quedam glosa exponit. propter motum sensualitatis. ergo sensualitas rationi z voluntati non obedit. ¶ Pre. Idem dicitur 2
video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. hec autem lex est concupiscentia. ergo repugnat legi mentis z rationi. z ita non obedit ei. ¶ Pre. Sicut ordinantur potentie apprehensiue ad inuicem. ita 3
et appetitiue. sed intellectus non habet in potestate sua actus exteriorum sensuum. nō enī videmus nec audimus quicquid intellectus decreuit. ergo nec motus sensualitatis sunt in potestate rationalis appetitus. ¶ Pre. Natu 4
ralia non subdunturr rationi. sed sensualitas naturali appetitu tendit in suū appetibile. ergo motus sensualitatis nō subditur rationi. ¶ Pre. Motus sensualitatis sunt ani 5
me passiones. ad quas determinate dispositiones corporis requiruntur. vt Auicenna determinat. sicut ad iram sanguis calidus z subtilis. ad gaudium sanguis temperatus. sed dispositio corporalis nō subdit rationi. ergo nec motus sensualitatis.

¶ Sed contra est quod Damasce. dicit. q̃ irascibilis Cōtra
et concupiscibilis participant aliqualiter rationem que sunt partes sensualitatis. ergo z sensualitatis motus est in potestate rationis. Hoc idem habetur ex dictis philosophi in primo ethicorum. et ex Gregorio niceno.

¶ Responsio dicendum. q̃ in ordine mobiliuz z motorum est deuenire ad aliquod primū. quod est mouens Rn
a quo mouetur illud quod non est ex se motum. quia omne quod est per aliud reducitur ad illud quod est per se. vt habetur in octauo physicorum. Vnde cum voluntas seipsam moueat ex hoc q̃ est domina sui actus. oportz q̃ vires que seipsas non mouent ex ea aliquo modo moueantur. tanto enī vnaquecz aliarum virium plus de motu eius participat. quāto ei fit propinquior. vnde ipse appetitiue inferiores voluntati obediunt q̃tum ad suos pncipales actus. vtpote ei propinquissime. alie vero magis remote vt nutritiua z generatiua mouentur a voluntate q̃tum ad aliquos earum exteriores actus. Subdūtur autem appetitiue inferiores irascibilis z concupiscibilis ratōni tripliciter. Primo quidem ex parte ipsius ratōis cum enī eadem res sub diuersis conditōnibus ꝛsiderata possit z delectabilis z horribilis reddi. ratio opponit sensualitati mediante imaginatione rem aliquam sub ratione delectabilis vel tristabilis. secūdum q̃ ei videt. et sic sensualitas mouet ad gaudium vel tristiciam. Et ideo

dicit philosophus in primo ethic. Recte enim et ad optima depecatur ro. Secdo ex pte voluntatis. in viribus enim ordinatis ad invicem et connexis, ita se habet q motus intensus in una pte earum. et precipue in superiori redundat in aliam. vnde dicit in tercio de aia q appetitus mouet appetitum. superiorem inferiorem. sicut sphera sphera in corpibus celestibus Tercio ex pte motiue exequentis. sicut enim in exercitu progredi ad bellum pendet ex imperio ducis. ita in nobis vis motiua non mouet membra nisi ad imperium eius. qd in nobis principat. ronis sez qualiscumq motus fiat in inferioribus viribus. vim ro irascibilem et concupiscibilem repmit ne in actum exteriorem procedant. vm dicit Ben. iij. super te erit appetitus tuus. Et sic pz q irascibilis et concupiscibilis subdunt roni et similiter sensualitas. cuius nomen sensualitatis pertinet ad has vires non secundum q participant ronem. sed secundum naturam sensitiue potis. vm non ita proprie dicit q sensualitas subdit. sicut de irascibili et concupiscibili.

Ad .j. ¶ Ad primum igitur dicendum q verbum illud apli intelligit quantum ad hoc q non est in potestate nostra vniuersaliter omes inordinatos motus sensualitatis impedire. cuius possumus impedire singulos. vt pz ex dictis. ¶ Ad secdum dicendum q sensualitas quantum est de se repugnat roni. tm ratio pt eam repmere. vt patet ex dictis ¶ Ad tertium dicendum q etiam inferiores apprehensiue obediunt superiori. vt patet de imaginatione et alijs sensibus interioribus. sed q sensus exteriores intellectui non obediant. contingit ex hoc q sensus exterior indiget re sensibili ad sentiendum sine q in actu exire non potest ¶ Ad quartum dicendum q appetitiua inferior non naturaliter tendit in rem aliquam. nisi postq ponitur sibi sub ronem. prij obiecti. vt ex dictis patet Vim cum in potestate ronis sit sub diuersis ronibus vnam et eadem rem proponere. vtpote cibum aliquem vt delectabile et vt mortiferum. potest in diuersa ro sensualitatem mouere ¶ Ad quintum dicendum q dispositio corpalis que pertinet ad cpletionem non subditur roni. Sed hec non reducitur ad hoc q passiones pdicte in actu sint. sed q homo sit ad eas habilis Actualis vero transmutatio corporis vtpote accessio sanguinis circa cor. vel aliquid hmoi quod actu hmoi passiones cocomitatur sequtur imaginationem. et propter hoc subditur rationi

Ad 2

Ad 3

Ad 4

Ad 5

Quinto queritur. vtrum in sensualitate possit esse peccatum

¶ Et videt .j. q no. Sicut enim dicit Aug°. nunq nisi voluntate peccatur sed sensualitas distinguit a voluntate. ergo in sensualitate non est pctm. ¶ Prte. Omne pctm est in potestate nostra. sed opa sensualitatis contingunt naturaliter. ergo in ea nullum est pctm ¶ Prte. In anima separata peccata remanent. sensualitas aut non remanet in anima separata. cum sit potentia corpori coiuncta. actus enim eius mediante corpore exercet. cuius aut est potentia eius est actus. sm phm in li. de som. et vigi. ergo in sensualitate non est peccatum ¶ Prte. Hz'm Aug°. in. v. de ci. dei. est aliquid qd agit et non agit vt deus. et in hoc peccatum non. Est aut aliquid qd agit et agit. sez voluntas. et in hac pstat esse pctm. et est aliquid qd agit et non agit vt sensualitas. g nec in ea peccatum est. ¶ Sed diceres. q in sensualitate pt esse peccatum ex hoc ipso q ratio motum eius impedire potest ¶ Sed cotra est. ex hoc q ro impedire potest. et non impedit. designat interptatium psensus ronis. qui qdem non sufficit ad peccatum. cum non sufficiat ad meritum sine consensu expresso. deus enim pnior est ad miserendum q puniendum. vt dicit quedam glosa in pnci° Jere. ergo nec ex hac rone potest dici q peccatum sit in sensualitate. ¶ Prte. Nullus peccat in eo qd vitare non pt. sed vitare non possumus quin motus sensualitatis sint inordinati. vm dicit Aug°. q hō noluit vitare malum cum potuit. inflictum est enim non posse cum velit. ergo in sensualitate non est pctm. ¶ Prte. Qm mot° sensualitatis est in aliqd licitum. tunc non est pctm. vt cum coiugatus mouet in vxorem suam. sed sensualitas non discernit inter licitum et illicitum. g qm in illicitum mouet non erit pctm ¶ Prte. Virtus et vitium sunt cotraria. sed virtus non pt esse in sensualitate. ergo nec vitium. ¶ Prte. In eo non est peccatum cui non imputat. sensualitati aut non imputat peccatum. cum non sit domina sui actus sed voluntati. ergo in sensualitate non est peccatum. ¶ Prte. Id quod est materiale in pcto mortali pt esse in sensualitate non tamen pctm mortale ibi dicimus esse. qr in ea quod est formale in pcto mortali non est. sed qd est formale in peccato veniali puatio sez ordinis debiti non est in sensualitate sed in rone. cuius est ordinare. ergo in sensualitate non est pctm veniale. ¶ Prte. Si cecus qui a vidente ducit in foueam cadat. non est peccatum ceci sed videntis. cum ergo sensualitas sit quasi ceca respectu diuinorum. si cadat in aliquod illicitum non est peccatum eius. sed ronis que debet eam regere. ¶ Prte. Sicut sensualitas aliquo mo regitur a ratione. ita et exteriora membra. in quibus tm non dicimus esse pctm. g nec in sensualitate ¶ Prte. Dispositio et forma sunt in eodem. qr actus actuum sunt in patiente et dispositio. sed veniale est dispositio ad mortale. cuius ergo mortale non possit esse in sensualitate. g nec veniale. ¶ Prte. Actus fornicationis pprinquior est sensualitati q rationi si ergo in sensualitate possit esse peccatum. esset peccatum mortale. sez fornicationis. quod cuius sit falsum videtur q in ea peccatum non possit esse

¶ Sed cotra est quod Aug°. dicit. nonnullum vitium est quando caro concupiscit aduersus spm. hec autem concupiscentia carnis pertinet ad sensualitatem. ergo in ea potest esse peccatum ¶ Prte. Augm dicit. xxiij. distin. secdi li. sniarum. q in sensualitate est peccatum veniale

¶ Rnsio dicendum q peccatum nihil aliud est q actus aliquis deficiens a recto ordine qui esse debebat. et hoc mo accipit peccatum in his q sunt sm naturam. et in his que sunt sm artem. vt dicit phus in. ij. phisi. Sed tunc est peccatum mortale qm actus deficiens est moralis. Est autem aliquis actus moralis p hoc q aliquo mo in nobis est. sic enim debetur ei laus vel vituperium. et ideo actus ille qui perfecte est in potestate nostra perfecte est moralis. et in eo potest esse pfecta ratio peccati mortalis. sicut sunt actus q voluntas elicit vel imperat. Actus aut sensualitatis non est perfecte in potestate nostra. eo q preuenit iudicium ratois est tamen aliqualiter in nostra potestate inquantum sensualitas roni subijcit. vt ex dictis patet. Et ideo actus eius attingit ad genus moralium actuum. sed imperfecte. Unde in sensualitate non potest esse peccatum mortale quod est pfectum peccatum. sed solum veniale. in quo imperfecta peccati mortalis ratio inuenitur

¶ Ad primum igitur dicendum q subiectum alicuius est duplex. s. primum et secundarium. sicut superficies est primum subiectum colozis. corpus aut secdarium inquantum subijcit superficiei. Similiter dicendum q primum subiectum peccati e voluntas. secdum vero subiectum peccati e sensualitas inquantum aliqliter pticipat voluntate

Cōtra

Ro

Descriptio peccati

Ad .j.

Duplex subiectum

Ad 2 ¶ Ad secōm dōm q̃ actus sensualitatis est in nobis aliq̃ qualiter. non tñ ex natura sensualitatis. sed inquantū vi/
Ad 3 res sensualitatis sunt rōnales p̃ ꝓticipatiōem. ¶ Ad.iij. dōm q̃ peccatoꝝ note remanent in ꝓscientia quacūq̃ vi fuerint ꝓmissa. vñ dato q̃ sensualitas aīe non remaneat mō p̃dicto. peccatū tñ sensualitatis remanere p̃t. hoc aūt
Ad 4 an sensualitas remaneat alibi differendū est. ¶ Ad.iiij. dicendū q̃ q̃ūis sensualitatis ꝑm se ꝓsiderate non sit agere
Ad 5 est tñ et? ,put ꝓticipat aliq̃liter rōem ¶ Ad quintū dōm. q̃ non d̃ esse peccatū in sensualitate ꝓter interp̃tatiuꝫ cōsensum rōnis. Qñ aūt eius motus sensualitatis p̃reuenit iudiciū rōnis nō est cōsensus nec interp̃tatiuus nec expressus. sed ex hoc ipo q̃ sensualitas est subiciabilis rationi actus eius q̃ūis rōem p̃ueniat. tñ habet rōnem peccati.

¶ Sciendū tñ q̃ etsi aliq̃n cōsensus interp̃tatiuus suffi/ciat ad peccatū. nō tamen oportet q̃ sufficiat ad meritū. Plura eñ requruntur ad bonū q̃ ad malū. cū ex singulis defectibus ꝓringat. bonū aūt ex tota ꝛ integra causa. vt
Ad 6 Dyo. d̃. iiij. ca. de di. no. ¶ Ad sextū dōm q̃ peccata sensualitatis possumus q̃dem vitare singula. q̃ūis nō om/
Ad 7 nia. vt patet ex his que in alia questōne dicta sunt. ¶ Ad septimū dōm q̃ cum aliq̃s accedit ad vxorē suā ex concupiscētia dūmodo nō excedit limites matrimonij est peccatum veniale. Vñ patet q̃ ipse motus cōcupiscētie in cōiugato iudiciū rōnis p̃uenient peccatū veniale est. sed qñ per rōem determinat quid est licitum concupisci. tūc etsi
Ad 8 sensualitas in id ferat. nullū erit peccatū. ¶ Ad octauū dicendū q̃ virtus moralis est in viribus sensitiuis. id est in irascibili ꝛ cōcupiscibili. vt p̃z p̃ phm in tercio ethico. vbi dicit q̃ temperātia ꝛ fortitudo sunt irrōnabiliū partium Sed q̃ sensualitas nominat has vires quantū ad inclinationē naturalē sensuū que est rōni cōtraria. non ꝑm q̃ participāt rōem. Ideo magis ꝓprie d̃ q̃ vitium sit in sensualitate. ꝛ virtus in irascibili ꝛ cōcupiscibili. peccatū tñ
Ad 9 quod est in sensualitate virtuti nō contrariat. vnde rō nō sequitur ¶ Ad nonū dōm q̃ oīne peccatū imputat homini inquantū habet voluntatē. ꝛ tamē peccatū d̃ esse aliquo modo in illa potētia. cuius actum ꝓringit esse deformem
Ad 10 ¶ Ad decimū dōm q̃ materiale in peccato mortali po/
Materia le peccati mortal' sumit tripl'r rest accipi tripl'r. vno mō sicut obiectū est materia actus et sic materia peccati mortalis q̃ūq̃ est in sensualitate. vt cum aliq̃s cōsentit in delectatōem sensualitatis Alio mō sicut actus exterior d̃ materialis respectu interioris actus. q̃ est formale in peccato mortali. cū actus interior et exterior sunt vnū peccatū. Et p̃ hunc etiaꝫ modū actus sensualitatis p̃t se habere materialiter in peccato mortali Tercio mō. materiale in peccato mortali est cōuersio ad bonū cōmutabile. sicut ad finem. formale aūt auersio a bono incōmutabili. Et sic id quod est materiale in peccato mortali non p̃t esse in sensualitate. Nec sequitur si peccatū mortale nō p̃t illi inesse q̃ nō sit ibi veniale rōne p̃dicta.
Ad 11 ¶ Ad.xi. dōm q̃ peccatū d̃ esse in sensualitate. nō quia ei imputat. sed quia p̃ eius actum cōmittitur. imputatur aūt homini inquantū actus ille in eius potestate consistit
Ad 12 ¶ Ad duodecimū dōm q̃ membra exteriora sunt tñ mota. vires aūt appetitiue inferiores sunt mouentes ad similitudinē voluntatis. vnde inquantū participāt aliqua/
Ad 13 liter voluntatē possunt esse subiectū peccati. ¶ Ad decimūtertiuꝫ dōm q̃ duplex est dispositio. vna qua patiens disponit ad recipiendā formaꝫ. ꝛ talis dispositio est in eodem subiecto cum forma ad quaꝫ. Alia dispositio est qua agens disponitur ad agendū. ꝛ de hac non est veruꝫ q̃ sit in eodem cum forma ad quā disponit. Huiusmodi autē dispositio est veniale quod in sensualitate est ad peccatuꝫ mortale quod est in rōne Nam sensualitas est vt agens in peccato mortali inquantū inclinat rōem ad peccandum Ad 14
¶ Ad decimūquartū dōm q̃ actus fornicatiōis q̃ūis sit ꝓpinquior cōcupiscibili quantū ad rōem obiecti. est tamē ꝓpinquior rationi quantū ad rōem imperij. nam membra exteriora non applicant ad exteriorem actum. nisi ex imperio rōnis. vnde in eis p̃t esse peccatū mortale. nō autem in actu sensualitatis qui iudicium p̃uenit rōnis

Sexto queritur. vtrum

cōcupiscibilis sit magis corrupta et infecta q̃ irascibilis ¶ Et videt q̃ nō. Corruptio eñ ꝛ infectio humane nature ex peccato originali venit. peccatū aūt originale est in essentia aīe. sicut in subiecto vt a q̃busdā d̃. p̃ 1
ter hoc q̃ ipm cōtrahit aīa ex cōiunctōe sui ad corpus cui p̃ essentiā suam cōiungit. Cum ergo essentie aīe oēs potentie eq̃liter a ꝓpinquāt. vtpote in ea radicate. videtur q̃ infectio ꝛ corruptio nō magis sint in cōcupiscibili q̃ i irascibili ꝛ alijs potētijs ¶ Pre. Corruptio nature in nobis est q̃dam inclinatio ad peccatū. sed peccata irascibilis sunt grauiora q̃ ꝓcupiscibilis. q̃ ꝑm Grego. spiri 2
tualia peccata sunt maiorīs culpe q̃ carnalia. ergo magis est corrupta irascibilis q̃ ꝓcupiscibilis ¶ Pre. Ex corrup/ 3
tione nature in nobis ꝓringunt subiti aīe motus. ꝗ motus irascibilis magis dicunt subiti q̃ ꝓcupiscibilis Irascibilis eñ mouet cum quadā virtute animi. cōcupiscibilis autē cuꝫ quadā animi mollicie. ergo irascibilis magis est corrupta q̃ concupiscibilis ¶ Prete. Huiusmodi corrup/
tio siue infectio de qua loquimur. est corruptio nature p̃ 4
generatiōem traducta. Peccata aūt irascibilis sunt magis naturalia. et magis traducunt a parentibus in filios q̃ peccata ꝓcupiscibilis. vt d̃ phs in. vij. ethico. ergo irascibilis magis est corrupta q̃ cōcupiscibilis. ¶ Pre. Cor/ 5
ruptio ,puenit in nobis ex peccato ꝓmi parentis. sed primū peccatū primi parentis fuit supbia siue elatio que est in irascibili. ergo ꝛ in nobis est magis corrupta irascibilis q̃ concupiscibilis

¶ Sed contra. Vbi est maior turpitudo ibi est maior corruptio ꝛ infectio. sed ꝑm phm in. vij. ethi. turpior ē incōtinens ꝓcupiscentie q̃ incōtinens ire. q̃ ꝓcupiscibilis est magis corrupta ꝛ infecta q̃ irascibilis ¶ Pre. Ibi sumus magis corrupti vbi difficilius resistimus. sed difficilius est pugnare ꝓtra voluntatē q̃ ad ꝓcupiscibile pertinet. q̃ ꝓtra iram. vt p̃z p̃ phm in. ij. ethi. ergo ꝛ in cōcupiscibili sumus magis corrupti q̃ in irascibili Cōtra

¶ Rñsio dōm. q̃ corruptio ꝛ infectio peccati originalis hoc mō differūt q̃ infectio p̃tinet ad culpaꝫ. corruptio aūt ad penā. Culpa ãt original' duplr d̃ in aliq̃ potētia aīe. vno mō essentialiter. alio mō causaliter. Essentialiter eñ est in ipsa essentia aīe vel in p̃te intellectiua. vbi erat originalis iusticia q̃ p̃ peccatū originale p̃uat. Causaliter aūt est in illis potentijs q̃ attingūt actū generationis humane. p̃ quā originale p̃tm traducit. quē q̃dem actuꝫ attingit vis generatiua sicut ipm exequēs. vis aūt concupiscibilis. sicut ipsum imperās rōne delectationis. sensus tactus sicut delectatōem ꝓcipiens. Et ideo ista infectio attribuit inter sensus tactui. ꝛ inter appetitiuas ꝓcupiscibili. ꝛ inter oīnes potentias anime generatiue. que dicit esse infecta ꝛ corrupta. Corruptio tñ aīe de qua hic loq̃mur Rñ Culpa originē in poñ. aīe dupl'r

considerandā est ad modū corruptionis corporalis. que quidem contingit ex hoc q̃ remoto cōtinente singule partes cōtrarie tendunt in id quod in eis cōuenit fm naturā et sic fit corporis dissolutio. Similiter remota iusticia originali quā ratio cōtinebat in statu innocentie omnes inferiores vires omino sibi subiectas. singule tendunt in id quod est eis ꝓprium. scz cōcupiscibilis in delectationē. irascibilis in iram ⁊ alia huiusmodi. Unde phus ꝓmo ethi. comparat huiusmodi partes anime. partibus corpis dissolutis. sicut aūt corruptio corporalis non dicit esse in anima. qua tamē recedente corpus dissoluit. sed in corpe dissoluto. ita hmōi corruptio est in viribus sensitiuis. in quā tum cōtinentia rōnis priuate in diuersa ferunt. non autē in ipsi ratione. nisi quatenus ipsa ꝓpria pfectione priuatur separata a deo. Et ideo quanto aliqua inferiorum virium magis elongatur a ratione tāto magis est corrupta. Et ideo cum irascibilis sit rōni ꝓpinqua quasi aliquid rationis in suo motu pticipans. fm phm in. vij. ethicoꝝ. minus erit corrupta irascibilis q̃ cōcupiscibilis.

¶ Ad primū ergo dicendū q̃ q̃uis omnes potentie
Ad. j. in essentia anime radicent. tamen qdam p̄ pus fluunt ab essentia anime q̃ alie. ⁊ ad causas originalis diuersas habitudinē habent. ⁊ sic non similiter est in omnibus corru
Ad 2 ptio ⁊ infectio originalis peccati. ¶ Ad secundū dm q̃ ex hocipso q̃ motus rōnis magis pticipat in irascibili q̃ in cōcupiscibili ꝓtingit q̃ pcā irascibil sunt ꝗuiora peccata. peccata vero ꝓcupiscibilis turpiora. rō eīm discretiōis culpam auget. sicut ⁊ ignorātia culpā alleuiat. Recessus aūt a rōne in qua tota dignitas humana cōsistit. ad turpitudinē pertinet. vñ ex hocipso patet q̃ concupiscibilis est magis corrupta. vtpote longius a ratione discedens.

Ad 3 ¶ Ad tertiū dicendus q̃ motus cōcupiscibilis ⁊ irascibilis possunt dupliciter considerari. scz in appetendo ⁊ in exequendo. In appetendo quidem magis est subitus motus cōcupiscibilis q̃ irascibilis. quia irascibilis mouetur quasi deliberando ⁊ cōferendo vindictam intentas ad iniuriam receptā quasi syllogisans. vt dr in. vij. ethico. sed cōcupiscibilis ad solam apprehensionē delectabilis mouetur ad sui fruitionem. vt ibidem dicit. Sed in exequendo motus irascibilis magis est subitus q̃ cōcupiscibilis. qa irascibilis cum quadā fortitudine et fiditia agit. concupiscibilis vero cum quadā mollicie insidiose tendit ad ꝓpositum adipiscendū. vnde dr phs in. vij. ethi. q̃ iracundus nō est insidiator sed manifestus. cōcupiscētia vero insidiat. Et inducit versus Homeri q̃ dixit venerez esse dolosam ⁊ eius corrigiā varā. signans deceptionem qua ve
Ad 4 nus furat intellectū spisse sapientis. ¶ Ad quartū dicendū q̃ aliquid dicit esse naturale dupl'r. vel quantū ad naturam speciei. vel quantū ad naturā indiuidui. Quantū ad naturā speciei peccata cōcupiscibilis sunt magis naturalia q̃ peccata irascibilis. Unde phs dr in sedo ethico. q̃ voluptas omnib nobis ex puero communiter quasi cōtemporanea vite. Sed quantū ad naturā indiuidui sunt magis naturalia peccata irascibilis. ⁊ hoc ideo. quia si cōsideret motus appetitus sensibilis ex parte anime. concupiscibilis naturaliꝝ tendit in suum obiectum. vtpote magis naturale ⁊ ꝑueniens fm seipsum est ei cibus ⁊ potus et alia huiusmodi p̄ q̃ natura cōseruatur. Si eīm consideretur huiusmodi motus ex parte corporis. maior transmutatio et cōmotio corporalis complexionis fit ex motu ire q̃ concupiscentie cōmuniter ⁊ ꝓportionabiliter loquendo. Et ideo corpalis cōplexio in qua plerunq̃ et filij parentibus assimilantur plus facit ad dominiū ire q̃ ad dominium concupiscentie. Et propter hoc in peccatis ire magis imitantur filij parentes q̃ in peccatis concupiscentie. Quod eīm est ex parte anime refertur ad speciem sed quod est ex determinata cōplexione corporis pertinet magis ad indiuiduū. Originale autē peccatum est peccatum totius humane nature. vnde patz q̃ ratio nō sequitur. ¶ Ad quintum dicendus q̃ in nobis contrario Ad 5
ordine corruptio accidit ⁊ in Adam. quia in Adam anima corrupit corpus. ⁊ persona naturam. in nobis autem econuerso. Unde q̃uis peccatus Ade p̄ prius pertinuerat ad irascibile. tamē in nobis corruptio magis pertinet ad concupiscibilem.

Septimo queritur. vtrū

sensualitas in vita ista curari possit a corruptione predicta ¶ Et videtur q̃ sic. quia predicta corruptio 1.
vocatur fomes. Dicit etiam de beata virgine q̃ etiam in hac vita fuit totaliter a fomite liberata p̄cipue post conceptionem filij dei. ergo sensualitas in hac vita est curabilis. 2
¶ Prete. Omne id quod obedit rationi est susceptiuū rectitudinis rationis. sed vires sensualitatis scilz irascibilis et concupiscibilis obediunt rationi. vt ex dictis patet. ergo sensualitas est susceptiua rectitudinis rationis. ⁊ ita potest a contraria corruptione curari. ¶ Prete. 3
Virtus opponitur peccato. sed in sensualitate potest esse virtus. vt dicit phs in tercio ethico. q̃ temperantia ⁊ fortitudo sunt irrationabilium partium. ergo sensualitas p̄t in hac vita curari a corruptione peccati ¶ Prete. Ad cor 4
ruptionem sensualitatis pertinet q̃ ex ea motus inordinati procedant. qui sunt cōcupiscentie praue. sed temperatus non habet huiusmodi cōcupiscentias in quo differt a continente qui eas habet. sed non sequitur. vt patet in septimo. ethicoꝝ. ergo sensualitas in hac vita potest totaliter curari. ¶ Prete. Si corruptio illa est incurabilis. aut est ex 5
parte curantis. aut ex parte medicine. aut ex parte morbi. aut ex parte nature sanande. sed non est ex parte curantis. scz dei. quia omipotens est. Nec ex pte medicine. quia vt patet Roma. v. donum christi est virtuosius q̃ peccatū a de quo corruptio hmōi est inducta. Nec ex parte morbi. quia est contra naturā. cum in natura ꝓmo instituta non fuit. Nec ex parte nature curande. vile enim est hanc infirmitatē remoueri. cū ex ea hō sit pronus ad malum. ⁊ tardus ad bonum. ergo sensualitas in hac vita est curabilis.

¶ Sed contra. Necessitas peccandi venialiter saltem Cōtra
consequit necessitatem morendi. sed in hac vita necessitas moriēdi non tollitur. ergo nec necessitas peccandi venialiter. ⁊ sic nec corruptio sensualitatis ex qua p̄dicta necessitas venit. ¶ Prete. Si sensualitas curabilis esset in hac vita maxime p̄ sacramenta ecclie curaretur. que sunt medicine spirituales. sed a huc post sacramēta suscepta manet. vt experimento patet. ergo sensualitas non est curabilis in hac vita

¶ Rūsio dm q̃ sensualitas in hac vita curari nō p̄t nisi Rsio
p̄ miraculū. Cuius rō est. qz illud qd est naturale non p̄t mutari nisi a virtute supnaturali. hmōi autē corruptio quia potentie aie dicunt corrupte. sequitur qdammō inclinatōem nature. q̃ eīm hōi in ꝓmo statu collatū fuit vt rō totaliter inferiores vires ꝓtineret. ⁊ aia corpus nō fuit ex

virtute principiorꝫ naturalium. sed ex virtute originalis iusticie ex diuina liberalitate supaddite. qua quidem iusticia per peccatum sublata homo redijt ad statum conueniente sibi fm principia sua naturalia. vt Dyo. dr in eccli. hierarch. iij. cap. q per peccatū natura humana ad principij consequentē merito ducta est finem. Sicut ergo homo naturaliter moritur. nec ad immortalitatem reduci potest nisi miraculose. ita naturaliter cōcupiscibilis rēdit in delectabile ⁊ irascibilis in arduū. etiam pter ordinem rōnis. vnde q illa corruptio remoueat non potest esse nisi miraculose. virtute supnaturali id faciente

Ad 1. ¶ Ad primū ergo dm q beata virgo liberata fuit a
Ad 2 fomite miraculose ¶ Ad secundū dicendū q irascibilis ⁊ cōcupiscibilis obediunt rōni inquantū motus earuz vel ordinantur vel comprimuntur p rōem. non tamen ita q
Ad 3 totaliter inclinatio earum tollatur. ¶ Ad terciū dm q virtus in irascibili ⁊ concupiscibili exns nō contrariat corruptioni predicte. vnde non totaliter eam tollit. contrariatur aūt excellentie inclinationis predictaꝫ virium in sua
Ad 4 obiecta. ⁊ hoc p virtutem tollitur ¶ Ad quartū dicendū q temperatus fm phm non caret omino cōcupiscentijs sed cōcupiscentijs vehementibꝫ. quales possunt esse in cō
Ad 5 tinente. ¶ Ad quintū dicendū q ex parte illoꝫ omnium quartuor cōtingit q sensualitas non curetur in hac vita. Ipse enim deus cuius sit potens curare tamē fm ordinem sue sapientie disponit vt nō curetur in hac vita. Similiter donum gratie quod p christum nobis cōfertur. cuius sit efficacius q̄ peccatū primi hominis. non tamē ordinatur ad remouendū corruptiōem predicta que est nature. sed ad remouendū culpam psone Similiter etiam huius modi corruptio cuius sit cōtra statum nature primitus instituite. est tamē consequens principia nature sibi relicte. Est etiam ⁊ homini vtile ad vitandus elationis vitium vt sensualitatis infirmitas remaneat. sede Corinth. xij. Ne magnitudo reuelationuz extollat me datus est mihi stimulus carnis mee. Et ideo post baptismum remanet hec infirmitas in homine. sicut sapiēs medicus dimittit aliquem morbum non curatum qui non possit curari sine periculo maioris morbi.

¶ Materia vicesima sexta De passionibus anime.

Questio. xxvj. de passionibus anime. Et habet decem questiones Prima. vtrum naturaliter anima separata a corpore patiatur Secūda. quō aia piuncta corpori patiatur Tercia. vtrum passio sit tm in appetitiua sensitiua Quarta. fm quid attendat contrarietas ⁊ diuersitas inter anime passiones Quinta. vtrū spes timor gaudium ⁊ tristicia sint quartuor principales passiones. Sexta. vtrum passionibus mereamur Septima. vtrum passio adiuncta merito diminuat aliquid de merito. Octaua. vtrum huiusmodi passiones fuerunt in christo Nona vtrum passio doloris fuerit in anima christi quantum ad superiorem rationem Decima. vtrum per doloris passiones qui erat in superiori ratione christi impediretur gaudium fruitionis. et econuerso

De passionibus anime.

Questio ē de passionibus anime ¶ Et primo querit. Vtrū naturaliter aia separata a corpore patiat. ¶ Et videt q nō patiat ab igne corporeo Dicit enim Aug⁹. xij. super Gen. ad lram. agēs est pstantius
patiēte. sed aia quoliber corpe est pstantior. g aia ab igne corporeo pati nō pt. ¶ Sz diceres. q ignis agit in aiam vt
est instrumentū diuine iusticie vindicatis. ¶ Sed contra 2
Instrumentū nō cōplet actionē instrumentalē nisi exercēdo actōem naturalē. sicut aqua baptismi sanctificat aiam lauando corpus. ⁊ serra facit scamnū secando lignuz. sed ignis nullā actōem pt habere circa animā. ergo nō pt agere in animā vt instrumentū diuine iusticie. ¶ Sz diceres q naturalis actio ignis est cremare. ⁊ sic naturaliter agit
in animā inquantū defert secum cremabilia ¶ Sed contra 3
Cremabilia que dr anima secum deferre sunt peccata. quibus non contrariat ignis corporeus. Cū ergo ois actio corpalis sit rōne cōtrarietatis. videt q aia nō possit pati ab igne corporeo inquantū defert secum cremabilia.
¶ Pre. Aug⁹. dr. xij. sup Gen. ad lram. non sunt corpo 4
ralia sed similia corpalibꝫ quibꝫ aie corpibus exute afficiuntur. seu bene seu male ergo ignis quo aia separata punit
non est corporeus. ¶ Pre. Dam. dr in lib. iij. Ibi tradet 5
dyabolus ⁊ demones eius ⁊ hō eius. sez antichristus et impij peccatores in igne eternū non materialez. qualis est qui apud nos est. sed qlem iaz nouit deus. ois autē ignis corporeus materialis est. g ignis quo aia separata patit nō
est corporeus ¶ Sed diceres. q ignis corporalis affligit animā inquantū est ab ea visus. vt dr Gregō. in iij. dyal.
igne nāq eoipso patit anima quo videt. ⁊ sic illud quod immediate affligit animā non est corpus. sed similitudo 6
corpis apprehensa. ¶ Sed cōtra. Visum ex hoc q est visum est pfectio videntis. ergo ex hoc q est visum non inducit afflictiōem videnti. sed delectatione magis. si ergo aliquod visum affligat. hoc erit inquantū est alīs nociuum sed ignis non potest alīs affligere animā agendo in ipsam vt probatum est. ergo nec ab igne patitur anima eoipso q videt ipsum. ¶ Prete. Agentis ad patiens est aliqua 7
proportio. sed incorporei ad corpus nulla est proportio. ergo anima non potest ab igne corporeo pati. cum sit incor 8
porea. ¶ Prete. Si ignis corporeus nō naturaliter agit in animā. oportet q hoc fiat per aliquā virtutem supaddiam. aut ergo illa virtus est spūalis aut corpalis. Spiritualis esse non potest. quia res corpalis spiritualis virtutis esse susceptiua non potest. Si autem corpalis. cum omni virtute corporali anima prestantior sit. ignis in eaz agere non poterit. ergo nec supnaturaliter. nec naturaliter anima potest pati. ¶ Sed diceres. q anima p pecca 9
rum redditur ignobilior creatura corporali ¶ Sed cōtra Augustinus dicit in libro de vera religi. q substantia viuens est dignior qualiber substantia non viuente. sed anima rationalis post peccatum adhuc remanet viuens vita naturali. ergo non efficitur indignior igne corporali. q
est substantia non viuens. ¶ Prete. Si ignis ille corpo 10
reus affligit animā. hoc non est nisi inquantū apprehenditur vel sentitur vt est nociuus. sed ex hoc aliquid nocet q aliquid admit bonum. vnde Augustinus dicit. q malum ideo nocet qz admit bonuz. ignis autem corporeus nihil ab aia potest admere. ergo eam affligere non potest